د پوهنې وزارت

اسلامي ښوونه او روزنه

دريم ټولګی

Ketabton.com

د چاپ کال: ۱۳۹۸ هـ. ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي سرود

دا وطن افغانستان دی — دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د تورې — هر بچی یې قهرمان دی
دا وطن د ټولو کور دی — د بلوڅو د ازبکو
د پښتون او هزاره وو — د ترکمنو د تاجکو
ورسره عرب، گوجر دي — پامیریان، نورستانیان
براهوي دي، قزلباش دي — هم ایماق، هم پشه یان
دا هېواد به تل ځلیږي — لکه لمر پر شنه آسمان
په سینه کې د آسیا به — لکه زړه وي جاویدان
نوم د حق مو دی رهبر — وایو الله اکبر وایو الله اکبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د پوهنې وزارت

اسلامي ښوونه او روزنه

دریم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۹۸ هـ . ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب ځانګړتیاوې

مضمون: اسلامي ښوونه او روزنه

مؤلفین: د تعلیمي نصاب د اسلامي ښوونې او روزنې د برخې د درسي کتابونو مؤلفین

اډیټ کوونکي: د پښتو ژبې د اډیټ دیپارتمنت غړي

ټولګی: دریم

د متن ژبه: پښتو

انکشاف ورکوونکی: د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تألیف لوی ریاست

خپروونکی: د پوهنې وزارت د اړیکو او عامه پوهاوي ریاست

د چاپ کال: ۱۳۹۸ هجري شمسي

د چاپ ځای: کابل

چاپخونه:

بریښنالیک پته: curriculum@moe.gov.af

د درسي کتابونو د چاپ، وېش او پلورلو حق د افغانستان اسلامي جمهوریت د پوهنې وزارت سره محفوظ دی. په بازار کې یې پلورل او پېرودل منع دي. له سرغړوونکو سره قانوني چلندکیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پوهنې د وزیر پیغام

اقرأ باسم ربک

د لوی او بښونکي خدای ﷻ شکر په ځای کوو، چې موږ ته يې ژوند رابښلی، او د لوست او ليک له نعمت څخه يې برخمن کړي يو، او د الله تعالی پر وروستي پيغمبر محمد مصطفی ﷺ چې الهي لومړنی پيغام ورته (لوستل) و، درود وایو.

څرنګه چې ټولو ته ښکاره ده ۱۳۹۷ هجري لمريز کال د پوهنې د کال په نامه ونومول شو، له دې امله به د ګران هېواد ښوونيز نظام، د ژورو بدلونونو شاهد وي. ښوونکی، زده‌کوونکی، کتاب، ښوونځی، اداره او د والدينو شوراګانې د هېواد د پوهنيز نظام شپږګوني بنسټيز عناصر بلل کيږي، چې د هېواد د ښوونې او روزنې په پراختيا او پرمختيا کې مهم رول لري. په داسې مهم وخت کې د افغانستان د پوهنې وزارت د مشرتابه مقام، د هېواد په ښوونيز نظام کې د ودې او پراختيا په لور بنسټيزو بدلونونو ته ژمن دی.

له همدې امله د ښوونيز نصاب اصلاح او پراختيا، د پوهنې وزارت له مهمو لومړيتوبونو څخه دي. همدارنګه په ښوونځيو، مدرسو او ټولو دولتي او خصوصي ښوونيزو تأسيساتو کې، د درسي کتابونو محتوا، کيفيت او توزيع ته پاملرنه د پوهنې وزارت د چارو په سر کې ځای لري. موږ په دې باور يو، چې د باکيفيته درسي کتابونو له شتون پرته، د ښوونې او روزنې اساسي اهدافو ته رسېدلی نشو.

پورتنيو موخو ته د رسېدو او د اغېزناک ښوونيز نظام د رامنځته کولو لپاره، د راتلونکي نسل د روزونکو په توګه، د هېواد له ټولو زړه سواندو ښوونکو، استادانو او مسلکي مديرانو څخه په درناوي هيله کوم، چې د هېواد بچيانو ته دې د درسي کتابونو په تدريس، او د محتوا په لېږدولو کې، هيڅ ډول هڅه او هاند ونه سپموي، او د يوه فعال او په ديني، ملي او انتقادي تفکر سمبال نسل په روزنه کې، زيار او کوښښ وکړي. هره ورځ د ژمنې په نوي کولو او د مسؤوليت په درک سره، په دې نيت لوست پيل کړي، چې د نن ورځې ګران زده‌کوونکي به سبا د يوه پرمختللي افغانستان معماران، او د ټولنې متمدن او ګټور اوسېدونکي وي.

همدا راز له خوږو زده کوونکو څخه، چې د هېواد ارزښتناکه پانګه ده، غوښتنه لرم، څو له هر فرصت څخه ګټه پورته کړي، او د زده کړې په پروسه کې د ځيرکو او فعالو ګډونوالو په توګه، او ښوونکو ته په درناوي سره، له تدريس څخه ښه او اغېزناکه استفاده وکړي.

په پای کې د ښوونې او روزنې له ټولو پوهانو او د ښوونيز نصاب له مسلکي همکارانو څخه، چې د دې کتاب په ليکلو او چمتو کولو کې يې نه ستړې کېدونکې هلې ځلې کړې دي، مننه کوم، او د لوی خدای ﷻ له دربار څخه دوی ته په دې سپېڅلې او انسان جوړوونکې هڅې کې بريا غواړم.

د معياري او پرمختللي ښوونيز نظام او د داسې ودان افغانستان په هيله چې وګړي يې خپلواک، پوه او سوکاله وي.

د پوهنې وزير

دکتور محمد ميرويس بلخي

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

سرلیک	مخ
مفصل ایمان	۱
د تمجید کلمه	۳
د توحید کلمه (۱)	۵
د توحید کلمه (۲)	۷
آیت الکرسي (۱)	۹
آیت الکرسي (۲)	۱۱
آیت الکرسي (۳)	۱۳
د آیت الکرسي فضیلتونه	۱۵
توحـــید	۱۷
شرک	۱۹
د شرک بېلګې	۲۱
کفر	۲۳
استنجاء (۱)	۲۵
استنجاء (۲)	۲۷
د اوداسه فرضونه	۲۹
د اوداسه اوبه	۳۱
د تیر لوست ادامه	۳۳
د اوداسه ماتوونکي	۳۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرليک	مخ
د لمانځه وختونه	۳۷
د لمانځه فرضونه	۳۹
وتر لمونځ	٤۳
د قنوت دعا (۱)	٤٥
د قنوت دعا (۲)	٤۷
د قنوت دعا (۳)	٤۹
د قنوت دعا (٤)	٥۱
د جماعت لمونځ	٥۳
صف برابرول	٥٥
د مسجد آداب	٥۷
د اودس ماتي آداب	٥۹
د مسلمان اخلاق	٦۱
د مور او پلار حقوق	٦۳
د ښوونکي په وړاندې آداب	٦٥
له خپلوانو سره چلند	٦۷
د چاپېريال پاکوالی	٦۸
له ژوو (ځاروېو) سره چلند	۷۰
پاکوالی	۷۲
بې ځايه خبرې کول	۷٤
د مسلمان خويونه	۷٥

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی لوست

مفصل ایمان

مـوږ پـه الله ﷻ، پرښـتو، آسـماني کتابونـو، پيغمبرانو، د آخرت په ورځ، قضاء، قدر ښه او بد چې د الله ﷻ له طرفه دي ایمان لرو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د ایمان د ارکانو په هکله یو له بل څخه پوښتنې وکړي.

ارزونه

۱ - د ایمان د ارکانو نومونه واخلئ.

۲ - مفصل ایمان له یاده ووایئ.

۳ - لاندې جمله بشپړه کړئ:

- مونږ په قضا او قدر............ لرو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویم لوست

د تمجید کلمه

سُبْحَانَ اللّٰهِ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ، وَلا اِلٰهَ اِلاَّ اللّٰهُ، وَاللّٰهُ اَکْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ.

د کلمو تکرار:

سُبْحَانَ اللّٰهِ   وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ

وَلا اِلٰهَ اِلاَّ اللّٰهُ   وَاللّٰهُ اَکْبَرُ

وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ   اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د تمجید کلمه په خپلو منځو کې تکرار کړي.

ارزونه

۱ - د تمجید کلمه له یاده ووایئ.

۲ - د تمجید کلمه بشپړه کړئ: سبحان الله و الحمدلله....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توحید کلمه (۱)

لاَ اِلٰهَ اِلاَّ اللّٰهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِیکَ لَهُ، لَهُ الْمُلْکُ

وَ لَهُ الْحَمْدُ...

د کلمو تکرار:

- **لاَ اِلٰهَ اِلاَّ اللّٰهُ**
- **وَحْدَهُ لاَ شَرِیکَ لَهُ**
- **لَهُ الْمُلْکُ**
- **وَلَهُ الْحَمْدُ**

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د توحید کلمه یو له بل څخه وپوښتي.

ارزونه

۱- د توحید کلمه له یاده ووایئ.

۲- لاندې کلمه بشپړه کړئ:

لاَ اِلٰهَ اِلاَّ اللّٰهُ.......................... وَلَهُ الْحَمْدُ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توحيد کلمه (۲)

....يُحْيِيْ وَ يُمِيْتُ وَ هُوَ حَيٌّ لاَ يَمُوْتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَ هُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِير.

د کلمو تکرار:

- يُحْيِيْ
- وَيُمِيْتُ
- بِيَدِهِ الْخَيْرُ

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې په ډلییزه توګه د توحید کلمه بشپړه ولولي.

ارزونه

۱ - د توحید کلمه په لوړ غږ ولولئ.

۲ - د توحید کلمه له یاده ووایئ.

۳ - لاندې کلمه بشپړه کړئ:

يُحْيِىْ................................... بِيَدِهِ الْخَيْرُ.....................................

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم لوست

آيت الكرسي (۱)

﴿اللّٰهُ لاَ إِلٰــهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ
وَّلاَ نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَن
ذَا الَّذِيْ يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ...﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د آیت الکرسي لومړۍ برخه په خپلو منځو کې تکرار کړي او یو له بل څخه پوښتنې وکړي.

ارزونه

۱ - د آیت الکرسي لومړۍ برخه ولولئ.

۲ - د آیت الکرسي لومړۍ برخه له یاده ووایئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

آیت الکرسي (۲)

﴿...یَعْلَمُ مَا بَیْنَ اَیْدِیْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ یُحِیْطُوْنَ
بِشَیْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ اِلاَّ بِمَا شَآءَ وَسِعَ کُرْسِیُّهُ
السَّمَاوَاتِ وَالاَرْضَ وَلاَ یَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ
الْعَلِیُّ الْعَظِیْمُ﴾ (البقره/۲۵۵)

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د آیت الکرسي دویمه برخه یو له بل سره تکرار کړي او یو له بل څخه پوښتنې وکړي.

ارزونه

۱- د آیت الکرسي دویمه برخه ولولئ.

۲- د آیت الکرسي دویمه برخه له یاده ووایئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووم لوست

آیت الکرسي (۳)

﴿اللّهُ لاَ إِلَـهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا شَاء وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَلاَ يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ (بقره / ۲۵۵)

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې آیت الکرسي په لوړ غږ ولولي او بیا دې یو له بل څخه پوښتنې وکړي.

ارزونه

۱- آیت الکرسي ولولئ.

۲- بشپړې کړئ:

- اللّٰهُ لاَ إِلٰـهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ .... وَلاَ نَوْمٌ ......
- وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آیت الکرسي فضیلتونه

- **د آیت الکرسي ویل ډېر ثواب لري.**

پیغمبر ﷺ فرمایلي دي:

«کله چې ویده کېدلې آیت الکرسي ووایه، په دې توګه د الله جل جلاله له طرفه درته یو ساتونکی ټاکل کېږي او تر سهاره هیڅ شیطان درته نږدې کېدای نشي». (۱)

- **موږ له هر فرض لمانځه وروسته آیت الکرسي وایو.**

---

(۱)- صحیح البخاری

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د ښوونکي په مرسته د آیت الکرسي د فضیلتونو په اړه خبرې وکړي.

ارزونه

۱- پیغمبر ﷺ د آیت الکرسي په اړه څه فرمایلي دي؟

۲- لاندې جملې بشپړې کړئ:

۱- د آیت الکرسي.................ثواب لري.

۲- مونږ له هر فرض لمانځه وروسته..................... وایو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست

توحید

د الله ﷻ په وحدانیت باور لرلو ته توحید وايي.

الله ﷻ یو دی.

شریک او ساری نه لري.

له هر عیبه پاک دی.

موږ یوازې د الله ﷻ عبادت کوو.

الله ﷻ د ټولو مخلوقاتو پیدا کوونکی دی.

یوازې الله ﷻ په غیبو پوهیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د ښوونکي په مرسته الله ﷻ ته د عبادت په اړه په خپلو منځونو کې خبرې وکړي.

ارزونه

۱- توحید څه ته ویل کېږي؟

۲- چا ټول موجودات پیدا کړي دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

شرک

له الله ﷻ سره د بل چا شریک او سیال ګڼلو ته شرک وايي.

شرک لویه ګناه ده.

له الله ﷻ څخه پرته بل چا ته عبادت کول شرک دی.

الله ﷻ مشرک نه بښي.

مشرک جنت ته نشي داخلېدای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د لوست له متن څخه په ګټې اخیستنې سره په خپلو منځو کې سوال او ځواب ترسره کړي.

ارزونه

۱ - شرک څه ته ویل کېږي؟

۲– آیا مشرک جنت ته داخلیدای شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شرک بېلګې

د شرک بېلګې عبارت دي:

- له الله ﷻ څخه پرته بل څه ته سجده کول.
- له الله ﷻ څخه پرته د بل څه عبادت کول.
- د بتانو، اور او نورو شيانو تعظيم او درناوی.
- د الله ﷻ په صفاتو کې د مخلوق شريکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د شرک د بېلګو په اړه خبرې وکړي.

ارزونه

۱ - له الله جل جلاله څخه پرته بل څه ته سجده کول څه ګڼل کېږي؟

۲– د شرک بېلګې بیان کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسم لوست

کفر

کفر د انکار کولو په معنا دی.

د کفر بېلګې:

- د الله جل جلاله او د هغه له رسول صلی الله علیه وسلم څخه انکار کول.
- د اسلام له دین څخه انکار کول.
- د اسلام په دین ملنډې وهل.
- خپل ځان ته کافر ویل.

مور باید د کفري الفاظو له ویلو څخه ځان وساتو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د لوست له متن څخه په ګټې اخیستلو سره د کفر په اړه په خپلو منځو کې خبرې وکړي.

ارزونه

۱- کفر د څه په معنا دی؟

۲- د کفر د بېلګو نومونه ولیکئ.

۳- لاندې جمله بشپړه کړئ:

- مونږ باید..................... له ویلو ځان وساتو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیارلسم لوست

استنجاء (۱)

استنجاء:

د شرم ځای پاکولو ته استنجاء ویل کیږي.

کولای شو په لاندنیو شیانو استنجاء وکړو:

- **اوبه**
- **لوټه**

(c) ketabton.com: The Digital Library

- **تیږه**

- **تشناب کاغذ**

مور باید په چپ لاس استنجاء وکړو.

کله چې نجاست زیات وي په اوبو سره استنجاء واجبه ده.

فعالیت

زده کوونکي باید د هغو شیانو په هکله خبرې وکړي چې استنجاء پرې کیږي.

ارزونه

۱ - استنجاء تعریف کړئ؟

۲ - په کومو خیزونو سره استنجاء کول روا دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

استنجاء (۲)

هغه څه چې استنجاء پرې روا نه ده:

- **ډوډۍ**
- **هډوکی**
- **خوشايي**
- **او همدارنګه په ښي لاس سره استنجاء روا نه ده.**

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د هغو څیزونو په اړه چې استنجاء پرې روا نه ده یو له بل څخه پوښتنې وکړي.

ارزونه

۱ - د هغو څیزونو نومونه واخلئ چې استنجاء پرې روا نه ده.

۲ - استنجاء په دغو څیزونو روا نه ده:

۱- .... ۲- .... ۳- .... ۴- ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم لوست

د اوداسه فرضونه

د اوداسه فرضونه څلور دي

۱ - د ټول مخ مينځل.

۲ - د لاسونو مينځل له څنګلو سره.

۳ - څلورمه برخه د سر مسح کول.

۴ - د پښو مينځل له ښنګريو سره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د ښوونځي په انګړ کې د ښوونکي تر لارښوونې لاندې عملاً اودس وکړي.

ارزونه

۱- د اوداسه فرضونه څو دي؟

۲- د اوداسه د فرضونو نومونه واخلئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم لوست

د اوداسه اوبه

په لاندنیو اوبو سره اودس کول روا دي:

١ - د باران اوبه

٢ - د چینو او ویالو اوبه

٣ - د کوهیانو اوبه

٤ - د سیند اوبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- د واورې، ږلۍ او یخ اوبه

۶- د لویو ډنډونو او حوضونو اوبه

پـه مـوږ لازمه ده چـې پـه پاکو اوبـو اودس وکړو.

فعالیت

زده کوونکي دې د هغو اوبو په ډولونو چې اودس کول پرې روا دي خبرې وکړي.

ارزونه

۱- په کومو اوبو اودس کول روا دي؟

۲- لاندې جمله بشپړه کړئ:

- پر موږ لازم دي .... وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تیر لوست ادامه

په لاندې اوبو پاکوالی روا نه دی:

۱ - هغه مایعات چې اوبه نه ورته ویل کیږي.

لکه: د مېوې اوبه، ښوروا، چای او داسې نور.

۲ - هغه اوبه چې ناپاک شی پکې لویدلی وي.

موږ باید په ناپاکو اوبو اودس ونه کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د پاکو او ناپاکو اوبو په اړه په خپلو منځو کې خبرې وکړي.

ارزونه

۱- په کومو اوبو اودس کول روا دي؟

۲- په کومو اوبو اودس کول روا نه دي؟

۳- لاندې جمله بشپړه کړئ:

- موږ باید..................................... وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اوداسه ماتوونکي

د اوداسه ماتوونکي په لاندې ډول دي:

۱ - غائطه مواد، متیازې او د بادو وتل له مقعد څخه.

۲ - له بدن څخه د وینې او زوو وتل او جاري کېدل.

۳ - په ډکه خوله قی کول.

۴ - خوب

۵ - بېهوشي

۶ - لیونتوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷ - په لمانځه کې په لوړ غږ خندل.

فعالیت

زده کوونکي دې په ورو ډلو وويشل شي او د اوداسه ماتوونکي دې يو له بل څخه وپوښتي.

ارزونه

۱ - د اوداسه ماتوونکي څو دي؟

۲ - د اوداسه ماتوونکو څيزونو نمونه واخلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمانځه وختونه

۱- د سهار د لمانځه وخت:

د صبح صادق (رڼتيني سبا) له راختلو څخه پيل د لمر تر راختلو پورې.

۲- د ماسپښين د لمانځه وخت:

د لمر له زوال څخه د هر شي د سيوري تر دوه برابره کېدلو پورې.

۳- د ماز ديگر د لمانځه وخت:

د ماسپښين د لمانځه له پای څخه د لمر تر لويدلو پورې.

۴- د ماښام د لمانځه وخت:

د لمر له لوېدلو څخه د شفق تر ورکېدلو پورې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵ - د ماخوستن د لمانځه وخت:

د ماښام د لمانځه له پای څخه د شپې تر آخره.

د لمانځه وختونه

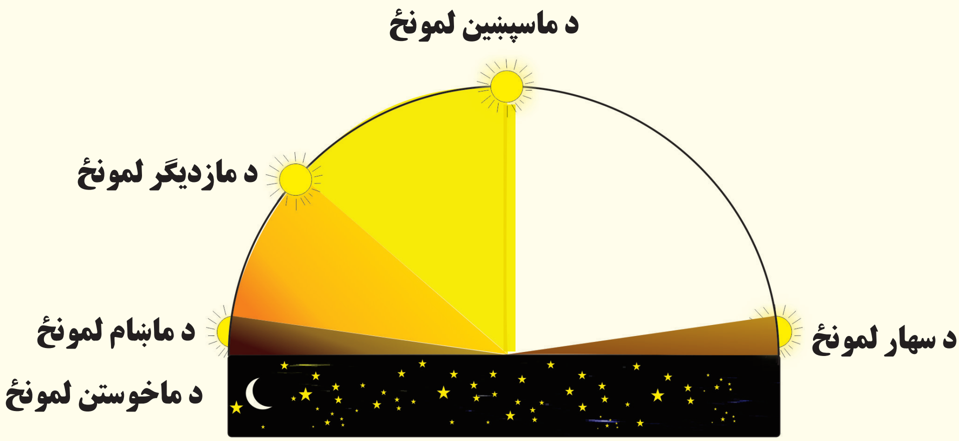

فعالیت

زده کوونکي دې د لمانځه د وختونو په هکله یو له بل څخه پوښتنې وکړي.

ارزونه

۱ - څوک د لمانځه وختونه بیانولی شي؟

۲ - څوک به د ماسپښین د لمانځه وخت ووایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمانځه فرضونه

په لمانځه کې اووه څېزونه فرض دي:

۱ - تحریمه تکبیر

۲ - قیام (دریدل)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳- قرائت (ویل)

۴- رکوع

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- سجده

۶- وروستۍ قعده (ناسته).

۷- له لمانځه څخه وتل (سلام گرځول).

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

ښوونکی دې په زده کوونکو باندې په عملي ښه لمونځ وکړي.

ارزونه

۱- د لمانځه فرضونه څو دي؟

۲- د لمانځه د فرضونو نومونه واخلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وتر لمونځ

د وتر لمونځ واجب دی.

د وتر لمونځ درې رکعته دی.

لمونځ کوونکی:

- په دريم رکعت کې د سورت له ويلو وروسته د تکبير په ويلو سره دواړه لاسونه د تحريمه تکبير په څېر پورته کوي.
- وروسته له تکبير ويلو ښی لاس په چپ لاس ږدي او د قنوت دعا وايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د وتر لمونځ په ټولګي کې په عملي بڼه اداء کړي.

ارزونه

۱- د وتر لمونځ څو رکعته دی؟

۲- د قنوت دعا د وترو په کوم رکعت کې ویل کېږي؟

۳- لاندې جمله بشپړه کړئ:

- د وتر لمونځ .... دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ویشتم لوست

د قنوت دعا (۱)

اللّٰهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِیْنُکَ وَنَسْتَغْفِرُکَ وَنُؤْمِنُ بِکَ وَنَتَوَکَّلُ
عَلَیْکَ وَنُثْنِيْ عَلَیْکَ الْخَیْرَ ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د قنوت د دعا لومړۍ برخه په ډلییزه توګه په لوړ غږ ووایي.

ارزونه

۱ - د قنوت دعا لومړۍ برخه په یاد ووایئ.

۲ - لاندې جمله بشپړه کړئ:

- اللّٰهم انا نستعیْنک..............و نؤمن بک....................................

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قنوت دعا (۲)

وَنَشْكُرُكَ وَلا نَكْفُرُكَ ونَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ يَّفْجُرُكَ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د قنوت دعا دویمه برخه په لوړ غږ ووایي او له یو بل څخه دې پوښتنې وکړي.

ارزونه

د قنوت دعا دویمه برخه له یاده ووایئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قنوت دعا (۳)

اللّٰهُــمَّ اِیَّاکَ نَعْبُــدُ وَلَکَ نُصَلِّي وَنَسْــجُدُ وَاِلَیْکَ نَسْعَی...

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د قنوت دعا دریمه برخه په ډلییزه توګه په لوړ غږ وواییي.

ارزونه

۱ - د قنوت دعا دریمه برخه له یاد وواییئ.

۲ - لاندې جمله بشپړه کړئ:

- اللّٰهم ایاک نعبد................................ نسعی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قنوت دعا (۴)

وَنَحْفِـدُ وَنَرْجُـوا رَحْمَتَکَ وَنَخْشَـی عَذَابَکَ اِنَّ عَذَابَکَ بِالْکُفَّارِ مُلْحِقٌ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د قنوت دعا وروستۍ برخه په لوړ غږ ووايي.

ارزونه

۱ - د قنوت دعا آخره برخه ولولئ.

۲ - د قنوت دعا له یاده څخه ووایئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جماعت لمونځ

پیغمبر ﷺ فرمایلي دي:

«په جماعت سره لمونځ کول له ځان ته لمانځه څخه اووه ویشت درجې فضیلت لري»[١]

ـ موږ په جماعت سره لمونځ اداء کوو.

ـ د ماسپښین او مازدیگر لمونځونه په جماعت سره په خفیه (ورو) ویل کیږي.

ـ د ماښام، ماخوستن او سهار لمونځونه په جماعت سره په جهر (لوړغږ) ویل کیږي.

موږ په جهري لمونځونو کې د امام قرائت ته غوږ نیسو.

١- البخاری

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د جماعت د لمانځه په اړه خبرې وکړي.

ارزونه

۱- پیغمبر ﷺ د جماعت د لمانځه په اړه څه فرمایلي دي؟
۲- کوم لمونځونه په جماعت سره په خفیه (ورو) ویل کېږي؟
۳- کوم لمونځونه په جماعت سره په جهر (لوړغږ) ویل کېږي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

صف برابرول

حضرت محمد ﷺ فرمایلي دي:

«صفونه مو برابر کړئ ځکه د صفونو برابرول د لمانځه برخه ده»[۱]

- یو د بل څنګ ته اوږه په اوږه دریدل سنت دي.

- د صفونو نه برابرول د حسد او نفاق لامل ګرځي.

۱- البخاری

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې په ټولګي کې د صف برابرول تمثیل کړي.

ارزونه

۱- پیغمبر ﷺ د لمانځه د صف په اړه څه فرمایلي دي؟

۲- د صف نه برابرول د څه سبب ګرځي؟

۳- لاندې جمله بشپړه کړئ:

- یو د بل څنګ .... سنت دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسجد آداب

جومات ته له ننوتلو څخه مخکې اودس کوو.

په ښی پښه جومات ته ننوځو او دا دعا وایو:

﴿اَللّٰهُمَّ افْتَحْ لِیْ اَبْوَابَ رَحْمَتِکَ﴾

کله چې له جومات څخه راوځو، نو چپه پښه لومړی کوو او دا دعا وایو: ﴿اَللّٰهُمَّ اِنِّی اَسْئَلُکَ مِنْ فَضْلِکَ﴾.

د چا د لمانځه په مخ کې نه تېرېږو.

په جومات کې بې ځایه او په لوړ غږ خبرې کول ښه نه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې د جومات د آدابو په اړه خبرې وکړي.

ارزونه

۱- د جومات له آدابو څخه څو بېلګې ووایئ.

۲- لاندې جمله بشپړه کړئ:

- جومات ته له ننوتلو مخکې...............

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه ویشتم لوست

د اودس ماتي آداب

موږ باید د اودس ماتي په وخت کې لاندې آداب مراعات کړو:

کله چې بیت الخلاء ته ځو، باید دا دعا ووایو:

«اللّٰهُمَّ اِنِّیٓ اَعُوْذُ بِکَ مِنَ الْخُبُثِ وَالْخَبَائِثِ»

له وتلو څخه وروسته دا دعا وایو: «غُفْرَانَکَ»

د ننوتلو په وخت کې کیڼه پښه او د وتلو په وخت کې ښۍ پښه مخکې کوو.

د اودس ماتي په وخت کې مخ او شا د قبلې لوري ته نه کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اوبو کې متیازې نه کوو.

په کینې لاس سره د نجاست ځای پاکوو.

فعالیت

زده کوونکي دې د اودس ماتي د آدابو په اړه خبرې وکړي.

ارزونه

۱- بیت الخلاء ته د ننوتلو دعا ووایئ.

۲- د بیت الخلاء څخه د راوتلو دعا ووایئ.

۳- د نجاست ځای په کوم لاس پاکوو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیرشم لوست

د مسلمان اخلاق

پیغمبر ﷺ فرمایلي دي «زه د ښو اخلاقو د بشپړولو لپاره رالیږل شوی یم».[1]

د مسلمان له اخلاقو څخه دا دي:

- هیڅوک سپک نه ګڼي.
- یو او بل ته ښښنه او تېریدنه کوي.
- له خپل مور او پلار سره نیکي کوي او د هغوی پر وړاندې په نرمۍ سره خبرې کوي او اطاعت یې کوي.
- له بدګمانۍ او جاسوسۍ څخه ځان ساتي.

۱- سنن الکبرا للبیهقی

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د بدو لفظونو له ويلو څخه ځان ژغوري.
- دروغ نه وايي، غيبت نه کوي او له چا سره دوکه نه کوي.
- او چاته کنځلې هم نه کوي.

فعالیت

زده کوونکي دې د مسلمان د اخلاقو په اړه یو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه

۱- پيغمبر ﷺ د اخلاقو په اړه څه فرمايلي دي؟
۲- د مسلمان د اخلاقو څو بېلگې ووایئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ديرشم لوست

د مور او پلار حقوق

پيغمبر ﷺ فرمايلي دي: «په رښتيا سره الله ﷻ تاسو ته د خپلو ميندو او پلرونو په هکله د نيکۍ کولو امر کوي»[١].

- مور له خپل مور او پلار سره مينه کوو.
- له مور او پلار سره تل مرسته کوو.
- د خير په کارونو کې د هغوی پيروي کوو.
- له خپل مور او پلار سره نيکي کوو.
- د هغوی په وړاندې په ادب او درناوي

١- د احمد او ابن ماجه څخه روايت

(c) ketabton.com: The Digital Library

چلند کوو.

- د هغوی غږ ته ژر ځواب وایو.

فعالیت

زده کوونکي دې د مور او پلار د حقونو په اړه په بېلابېلو ډلو کې خبرې وکړي.

ارزونه

۱- پیغمبر ﷺ د مور او پلار په اړه څه فرمایلي دي؟
۲- د مور او پلار د حقونو نومونه واخلئ.
۳- لاندې جمله بشپړه کړئ:
.... په وړاندې............................ چلند کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه دیرشم لوست

د ښوونکي په وړاندې اداب

رســول الله ﷺ فرمايلي دي «په تحقيق سره زه ښوونکی رالیږل شوی یم».[1]

- ښوونکی زموږ د مور او پلار په څېر دی.

- کله چې لوست پیل کوي، نو ښه غوږ ورته نیسو.

- د هغه د خبرو په منځ کې نه غږیږو.

- د هغــه پــه موجودیــت کې خبــرې، لوبې او شوخي نه کوو.

- کله چې په لوســت کې کومه ستونزه ولرو، نو د هغه څخه پوښتنه کوو.

۱- د ابن ماجه روایت

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه له اجازې څخه پرته له ټولګي څخه بهر نه وځو.

- د ښوونکي نصیحت منو.

فعالیت

له ښوونکي سره د ښه چلند په اړه خبرې وکړئ.

ارزونه

۱- له ښوونکي سره باید څنګه چلند وشي؟

۲- پیغمبر ﷺ د ښوونکي په اړه څه فرمایلي دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپلوانو سره ښه چلند

رسول الله ﷺ فرمايي: «هر څوک چې غواړي روزي يې زياته او عمر يې اوږد شي، نو بايد صله رحمي ولري».[1]

- موږ له خپلوانو سره مينه لرو.
- له خپلوانو سره سم چلند کوو.
- له هغوی سره اړيکې نه پرې کوو.
- له هغوی سره په کارونو کې مرسته کوو.
- هغوی ته ضرر نه رسوو او تکليف نه ورکوو.

فعاليت

زده کوونکي دې له خپلوانو سره د ښه چلند په اړه خبرې وکړي.

ارزونه

۱- له خپلوانو سره بايد څرنګه چلند وکړو؟

۲- پيغمبر ﷺ له خپلوانو سره د چلند په اړه څه فرمايلي دي؟

۱- صحيح البخاری.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور دیرشم لوست

د چاپېریال پاکوالی

پیغمبر ﷺ فرمایلي دي:

«خپل چاپېریال پاک وساتئ»[۱]

موږ باید خپل چاپېریال پاک وساتو.

- د کوراو ښوونځي په شاوخوا کې ونې کښینوو

او ساتنه یې کوو.

- ګلانو او چمنونو ته اوبه ورکوو.

- خځلې په ځانګړو ځایونو کې اچوو.

- د میوې پوستکي او خوراکي څېزونه په لار

۱- سنن الکبرا للبیهقی – سنن ترمذی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې نه اچوو.

- د چاپېریال په شین والي او تازه والي کې کوښښ کوو.

فعالیت

زده کوونکي دې د ژوند د چاپېریال د پاک ساتلو په اړه خبرې وکړي.

ارزونه

د خپل ژوندانه د چاپېریال د پاکوالي په اړه باید څه وکړو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ژوو (ځارویو) سره چلند

«پیغمبر ﷺ د ژوو له جنګولو او هغوی ته له ضرر رسولو څخه منع کړې ده».(۱)

مونږ د حیواناتو په وړاندې له مهربانۍ څخه کار اخلو.

- ژوو ته وابنه او اوبه ورکوو.
- هغوی نه وهو او نه پرې ظلم کوو.
- د ضرر رسوونکو حشراتو، لکه: مار، لړم او داسې نورو وژل روا دي.

۱- سنن ابی داود

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت

زده کوونکي دې له ژوو سره د چلند په اړه خبرې وکړي.

ارزونه

۱- پیغمبر ﷺ د ژوو د جنګولو په اړه څه فرمایلي دي؟

۲- له حیواناتو سره د ښه چلند په اړه څو مثالونه ووایئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکوالی

پیغمبر ﷺ فرمایلي دي: «د اسلام دين د پاکوالي پر بنسټ ولاړ دی».[۱]

- مـوږ هر سـهار خپل غاښـونه په مسـواک یا بورس پاکوو.

موږ د ډوډۍ له خوړلو مخکې او وروسته خپل لاسونه مينځو.

- په ناپاکو لاسونو ډوډۍ نه خورو.

خپل بدن ښه مينځو او پاک کالي اغوندو.

له تشـناب وتلو څخه وروسـته خپل لاسـونه په

۱- صحیح البخاری

(c) ketabton.com: The Digital Library

صابون او پاکو اوبو مينځو.

پاکوالی له ناروغيو څخه مخنيوی کوي.

فعاليت

زده کوونکي دې د پاکوالي په اړه يو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه

۱ - پيغمبر ﷺ د پاکوالي په اړه څه فرمايلي دي؟

۲ - لاندې جملې بشپړې کړئ:

- پاکوالی له.................................... کوي.

- په........................ لاسونو ډوډۍ نه خورو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه دېرشم لوست

بې ځایه خبرې کول

پیغمبر ﷺ فرمايلي دي «څوک چې په الله ﷻ او د آخرت په ورځ ایمان لري، نو تل باید نیکې خبرې وکړي او یا دې چُپ اوسي»[1].

- له هغو خبرو څخه چې زموږ له پاره ګټه نه لري ځان ساتو.
- له اړتیا پرته زیاتې خبرې نه کوو.
- په فکر او غور سره خبرې کوو.
- له بېکاره خبرو څخه ځان ژغورو.

فعالیت زده کوونکي دې د بې ځایه خبرو په اړه خبرې وکړي.

ارزونه پیغمبر ﷺ د بې ځایه خبرو کولو په اړه څه فرمایلي دي؟

۱- صحیح البخاری

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسلمان خویونه

پیغمبر ﷺ فرمایلي دي: «مسلمان هغه څوک دی چې بل مسلمان د هغه د لاس او ژبې له ضرر څخه په امن وي». [۱]

د مسلمان ځینې خویونه دادي:

- مسلمان د ټولو مخلوقاتو سره ښه چلند کوي.
- په خپله وعده وفا کوي.
- تل رښتیا وایي او له دروغو څخه ډډه کوي.
- صبر کوونکی او شکر ایستونکی وي.
- خلکو ته په ښو کارونو امر او له بدو کارونو څخه یې منع کوي.
- خپله غوسه زغمي او د خلکو تېروتنې بښي.

فعالیت

زده کوونکي دې د مسلمان د خویونو په اړه خبرې وکړي.

ارزونه

۱- د مسلمان د څو خویونو نومونه واخلئ.

۲- پیغمبر ﷺ د مسلمان په هکله څه فرمایلي دي؟

۱- صحیح البخاری

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library